

Cuprins

TITLUL I. DONAȚIA	1
Capitolul I. Noțiunea și condițiile de valabilitate	1
<i>Secțiunea 1. Calificare și reguli de interpretare</i>	<i>1</i>
1. Contract de donație. Tranzacție. Transmiterea cu titlu gratuit a dreptului de a solicita restituirea imobilului	1
2. Contract de donație cu sarcină. Obligație de asigurare a întreținerii la cerere. Acțiune în revocare pentru neexecutarea sarcinii, iar nu pentru ingraturitate	2
<i>Doctrină și jurisprudență publicate în revistele de specialitate</i>	<i>3</i>
3. Imobil expropriat în baza Decretului nr. 32/1983, cu plata despăgubirilor legale. Ofertă de donație neacceptată în formă autentică. Aplicarea principiului conversiunii actului juridic	3
4. Reguli de interpretare comune contractelor consensuale. Acceptarea expresă a donatarului (art. 932 C. civ. fr.). Dacă este cerută ca o condițiune de formă a donațiunii (art. 814 C. civ.). Soluție negativă. Condițiile de fond ale unei donațiuni	4
<i>Secțiunea a 2-a. Condiții de validitate</i>	<i>6</i>
§1. Condiții de formă	6
5. Donație făcută statului. Consimțământul părților luat de același notar în aceeași zi, chiar dacă părțile nu au fost fizic prezente în același timp. Donație între absenți lovită de nulitate	6
6. Donație făcută statului în temeiul Decretului nr. 478/1954. Necesitatea îndeplinirii condițiilor de formă prevăzute de Codul civil	8
7. Donație făcută statului. Incidența art. 2 lit. c) din Legea nr. 10/2001. Distincția între cele două ipoteze prevăzute de textul de lege	9

8.	Donație făcută statului. Acceptare de către președintele Consiliului Popular al Municipiului București. Lipsa formei autentice a acceptării	11
9.	Donatar persoană juridică. Forma autentică <i>ad validitatem</i> . Împuternicire a președintelui fundației printr-un act sub semnătură privată. Lipsa intenției de a gratifica	12
	<i>Jurisprudență publicată în revistele de specialitate</i>	14
10.	Imobil donat statului. Restituire. Condiții	14
11.	Imobil preluat de stat în baza Decretului nr. 478/1954. Cerere de restituire în natură sau acordarea măsurilor reparatorii în echivalent, formulată de persoana juridică din patrimoniul căreia a fost preluat. Condiționarea acordării măsurilor reparatorii de admiterea acțiunii în anulare sau în constatarea nulității donației printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă	14
§ 2.	Condiții de fond	15
2.1.	Capacitatea	15
	<i>Doctrină publicată în revistele de specialitate</i>	15
12.	Coordonatele situației juridice specifice donației făcute copiilor doar concepuți, dar încă nenăscuți	15
13.	Incapacități relative de a primi donații și legate. Situația asistenților medicali	16
2.2.	Consimțământul	16
14.	Inexistența unui contract de donație. Ofertă neurnmată de acceptare	16
15.	Donație făcută statului. Donație între absenți. Inexistența ofertei de donație. Inexistența avizului cerut de art. 4 din Decretul nr. 478/1954. Calitate procesuală pasivă	18
16.	Donație făcută statului. Neemiterea actului de acceptare. Causă imorală. Înștiințarea donatorilor asupra termenului imediat de demolare. Irevocabilitatea donației	21
17.	Contract de donație. Eroare asupra naturii contractului. Neasistarea persoanei vârstnice	

	de către un reprezentant al autorității tutelare.	
	Nulitate relativă _____	23
18.	Donație făcută statului. Lipsa intenției de a gratifica. Distinge față de vicierea consimțământului. Nulitate absolută. Caracter imprescriptibil _____	23
19.	Donație făcută statului. Invocarea vicierii consimțământului. Prescripție. Principiul disponibilității _____	26
	<i>Doctrină și jurisprudență publicate în revistele de specialitate</i> _____	27
20.	Vicierea consimțământului ofertei de donație. Violență morală. Prescripție _____	27
21.	Donație făcută statului. Acțiune în anularea contractului pentru vicierea consimțământului donatorului prin violență. Prescrierea dreptului la acțiune _____	27
22.	Imobil donat statului. Caracterul imprescriptibil al acțiunii în constatarea nulității actului de donație conform art. 6 alin. (2) din Legea nr. 213/1998. Caracterul derogator al acestui din urmă text _____	28
23.	Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 10/2001 referitoare la imobilele donate statului sau altor persoane juridice _____	29
2.3.	<i>Obiectul</i> _____	30
24.	Donație făcută statului. Lipsa calității de proprietar a donatorului. Nulitate absolută _____	30
25.	Anularea titlului de proprietate care a stat la baza donației. Neincidența excepției ce vizează pe subdobânditorul cu titlu oneros de bună-credință _____	30
	<i>Jurisprudență publicată în revistele de specialitate</i> _____	33
26.	Donațiune de bunuri viitoare. Imobil neintrat în patrimoniul donatorului. Inexistență _____	33
2.4.	<i>Cauza</i> _____	34
27.	Donație făcută statului. Imobil inclus în planul de sistematizare a zonei. Lipsa intenției de a gratifica. Lipsa cauzei. Nulitate absolută _____	34

28.	Donație făcută statului. Lipsa cauzei. Inexistența unui motiv concret de a gratifica statul _____	34
29.	Donație făcută statului. Lipsa cauzei. Înființarea popririi pentru recuperarea reparațiilor efectuate de ICRAL _____	35
30.	Donație făcută statului. Lipsa cauzei. Iminența începerii procedurii executării silite. Notorietatea presiunilor asupra familiilor din categoria „exploataților” _____	37
31.	Donație făcută statului. Cauză imorală. Cauză falsă. Existența unui decret de expropriere _____	38
32.	Donație făcută statului. Lipsa cauzei. Condiție pentru obținerea acordului de a părăsi România. Imprescriptibilitatea acțiunii _____	39
33.	Donație făcută statului. Lipsa intenției de a gratifica. Condiție impusă pentru obținerea acordului de a părăsi țara. Prezumție simplă _____	40
34.	Donație făcută statului. Lipsa cauzei. Prezumție legală. Art. 2 lit. c) din Legea nr. 10/2001 _____	42
35.	Donație făcută statului. Lipsa intenției de a gratifica. Presiuni morale exercitate asupra donatorului. Nulitate absolută _____	43
36.	Donație făcută statului. Lipsa intenției reale de a gratifica ce rezultă din conținutul ofertei de donație. Presiuni exercitate asupra donatorului _____	44
	<i>Doctrină și jurisprudență publicate în revistele de specialitate</i> _____	45
37.	Apartament donat statului. Acțiune în anularea contractului de donație pentru lipsa intenției de a gratifica _____	45
38.	Discuții privind cauza morală și ilicită în raporturile juridice contractuale dintre concubini _____	45
39.	Evoluții în legătură cu sistemele sancționatorii pentru încălcarea regulilor referitoare la ordinea publică și bunele moravuri, precum și a legilor imperative, astfel cum acestea sunt reflectate în doctrina și jurisprudența belgiană _____	47

§ 3. Irelevanța caracterului irevocabil al donațiilor	49
40. Nulitatea donației. Irelevanța caracterului irevocabil al donațiilor. Existența intenției de a dona (irevocabil)	49
§ 4. Calitate procesuală	49
41. Donație. Acțiune în nulitate absolută. Legitimare procesuală activă a oricărei persoane care are un interes. Neincidența principiului <i>nemo auditur propriam turpitudinem allegans</i>	49
42. Donație făcută statului. Legitimare procesuală pasivă a unității administrativ-teritoriale	50
43. Donație făcută statului. Legitimarea procesuală pasivă a unității administrativ-teritoriale, iar nu a Consiliului local. Lipsa cauzei. Contextul demolării locuinței donatorului și a familiei sale. Compensarea prin repartizarea unui apartament închiriat	52
44. Donație făcută statului. Calitate procesuală pasivă a statului reprezentat prin Ministerul Finanțelor Publice. Principiul relativității efectelor contractului	54
§ 5. Autoritate de lucru judecat	57
45. Nulitatea donației. Cauze distincte de nulitate. Inexistența autorității de lucru judecat	57
§ 6. Principiul irevocabilității	58
46. Contract de donație. Imposibilitatea denunțării unilaterale	58
<i>Doctrină publicată în revistele de specialitate</i>	59
47. Discuții în legătură cu semnificația contractului de donație	59
§ 7. Revocabilitatea donațiilor între soți	60
48. Donație între soți. Revocare. Înstrăinarea anterioară a bunului donat. Restituirea valorii patrimoniale obținute din înstrăinarea bunului	60
Capitolul al II-lea. Donațiile simulate, indirecte și darurile manuale	65
<i>Secțiunea 1. Donații simulate</i>	65
49. Simulație. Acțiune introdusă de una din părțile contractante. Lipsa de interes a părților. Contract public de vânzare-cumpărare	65
50. Donație deghizată. Nedovedire. Contract public de întreținere	66

51.	Donație deghizată. Nedovedire. Contract public de vânzare-cumpărare _____	67
52.	Donație deghizată. Nedovedire. Contract public de vânzare-cumpărare încheiat între soți și părinții unuia dintre aceștia _____	70
53.	Donație deghizată. Nedovedire. Contract public de vânzare-cumpărare cu rezerva uzufructului. Bun deținut de înstrăinători în coproprietate. Limitele aplicării art. 845 C. civ. _____	73
54.	Donație deghizată. Dovedire. Contract public de vânzare-cumpărare cu rezerva uzufructului. Revocare pentru neexecutarea sarcinii _____	76
55.	Contract de donație. Incidența art. 845 C. civ. Răsturnarea prezumției înstrăinării cu titlu gratuit a bunului _____	80
56.	Donație deghizată. Nedovedire. Contract public de vânzare-cumpărare cu clauză de întreținere și drept de abitație viageră _____	80
57.	Contract de vânzare-cumpărare deghizat. Contract public de donație. Nedovedire _____	86
	<i>Secțiunea a 2-a. Donații indirecte</i> _____	90
58.	Renunțare la dreptul de abitație _____	90
59.	Renunțare la dreptul de proprietate în favoarea statului. Temei legal _____	91
	<i>Doctrină publicată în revistele de specialitate</i> _____	94
60.	Admisibilitatea clauzei de reîntoarcere a bunurilor donate sub condiție mixtă sau cauzală _____	94
	<i>Secțiunea a 3-a. Darul manual</i> _____	95
61.	Inel oferit în vederea unei viitoare căsătorii care nu s-a materializat _____	95
	<i>Doctrină publicată în revistele de specialitate</i> _____	96
62.	Posibilitatea revocării darurilor manuale _____	96
	Capitolul al III-lea. Donații făcute soților _____	97
63.	Contract de vânzare-cumpărare în care sunt menționați ambii soți. Donarea prețului de către părinții unuia dintre soți _____	97
64.	Donație în care sunt menționați ambii soți. Presumția de bun comun _____	98

65.	Dotă constituită de părinți la căsătoria fiicei lor. Imobil bun propriu _____	98
66.	Regim dotal. Bunuri proprietatea exclusivă a soției. Aplicarea în timp a dispozițiilor Codului familiei _____	99
67.	Bun donat unui singur soț. Aplicarea în timp a dispozițiilor Codului familiei. Relevanța constatării nevalabilității titlului statului. Partajarea unei cote-părți _____	102
Capitolul al IV-lea. Cauze de revocare a donațiilor _____		106
<i>Secțiunea 1. Revocarea pentru neexecutarea sarcinii _____</i>		<i>106</i>
68.	Contract de donație cu sarcină. Construcția unui cămin de bătrâni. Lipsa fondurilor. Condițiile revocării. Instanța competentă _____	106
69.	Delimitarea contractului de donație de contractul de întreținere. Rezoluțiunea contractului pentru neexecutarea sarcinii. Obligație de întreținere. Respectarea uzufructului _____	108
70.	Revocare pentru nerespectarea dreptului de uzufruct viager și pentru ingraturdine. Introducerea unei persoane străine în imobilul donat. Instanța competentă teritorial _____	109
<i>Secțiunea a 2-a. Revocarea pentru ingraturdine _____</i>		<i>113</i>
71.	Cauze de revocare pentru ingraturdine. Existența doar a unei stări tensionate între părți _____	113
72.	Cauze de revocare pentru ingraturdine. Delicte, cruzimi sau injurii grave în privința donatorului. Gravitatea actului de ingraturdine _____	115
73.	Revocare pentru ingraturdine. Deosebire față de nulitate. Caracterul personal _____	117
<i>Secțiunea a 3-a. Revocarea pentru surveniență de copil _____</i>		<i>118</i>
74.	Revocare de drept. Copil decedat la data introducerii acțiunii în revocare _____	118
<i>Jurisprudență publicată în revistele de specialitate _____</i>		<i>119</i>
75.	Donațiune. Survenire de copil natural legitimat. Revocarea de plin drept a donațiunii. Prescripție. Punct de plecare. Nașterea copilului legitimat _____	119

TITLUL AL II-LEA. DREPTURILE STATULUI ASUPRA	
MOȘTENIRII VACANTE _____	
	121
Capitolul I. Noțiunea de moștenire vacantă _____	
	121
76.	Calitatea de moștenitor a statului. Act de acceptare a moștenirii făcut de un succesibil în termenul legal. Contract de închiriere _____
	121
77.	Act fără valoare de acceptare tacită. Luarea unei icoane. Vacanță succesorală _____
	123
Capitolul al II-lea. Certificatul de vacanță succesorală _____	
	126
78.	Certificat emis în temeiul Decretului nr. 40/1953 privind procedura succesorală notarială. Calitatea procesuală pasivă a Statului, reprezentat de Ministerul Finanțelor _____
	126
79.	Certificat emis în temeiul Legii nr. 36/1995. Calitatea procesuală pasivă a Statului, reprezentat de direcțiile generale ale finanțelor publice județene sau a Municipiului București _____
	127
80.	Vacanță succesorală. Promisiune bilaterală de vânzare-cumpărare. Lipsa unei mențiuni în certificatul eliberat de notar. Efectul declarativ al certificatului. Neobligativitatea formulării în prealabil a unei cereri de anulare a acestuia _____
	130
Capitolul al III-lea. Constatarea vacanței succesoriale	
de către instanță _____	
	132
<i>Secțiunea 1. Admisibilitate _____</i>	
	<i>132</i>
81.	Acțiune în constatarea vacanței succesoriale. Admisibilitate. Dreptul de acces la instanță _____
	132
82.	Constatarea prescrierii dreptului la sultă. Vacanță succesorală. Dreptul de acces la instanță _____
	134
83.	Constatarea vacanței succesoriale pe cale incidentală. Dreptul de acces la instanță _____
	135
84.	Imposibilitatea formulării de către un terț interesat a unei cereri în fața notarului public. Posibilitatea formulării ei în fața instanței. Accesul la justiție al unei persoane interesate de succesiunea vacantă _____
	138
85.	Succesiune vacantă. Uzucapiune. Acțiune oblică _____
	140

86.	Formularea unei acțiuni în instanță. Interes. Coproprietar al unui imobil din masa succesorală _____	143
87.	Interes. Constatarea uzucapiunii. Valoarea exclusivă de instrument probator a certificatului de vacanță succesorală _____	144
<i>Secțiunea a 2-a. Sarcina probei _____</i>		<i>146</i>
88.	Uzucapiune. Vacanță succesorală. Necesitatea efectuării de către reclamant a demersurilor pentru identificarea moștenitorilor _____	146
89.	Uzucapiune. Cerere de constatare a vacanței succesorale. Nedovedirea de către reclamant a inexistenței moștenitorilor _____	147
<i>Secțiunea a 3-a. Calitatea procesuală pasivă _____</i>		<i>148</i>
90.	Bunuri dobândite de stat. Reprezentarea Statului de Ministerul Finanțelor și Direcția Generală a Finanțelor Publice _____	148
91.	Bun dobândit de stat. Reprezentarea statului de Direcția Generală a Finanțelor Publice _____	152
92.	Constatarea vacanței succesorale de către instanță. Neaplicarea normei speciale din materia procedurii succesorale notariale _____	153
93.	Drept de proprietate dobândit de Stat și exercitat prin intermediul unității administrativ-teritoriale _____	154
94.	Uzucapiune. Neidentificarea titularului dreptului de proprietate cu privire la imobilul ce se uzucează. Art. 26 din Legea nr. 18/1991. Bun dobândit de unitățile administrativ-teritoriale _____	157
95.	Uzucapiune. Bun dobândit de unitățile administrativ-teritoriale. Titularul dreptului de proprietate asupra terenurilor situate în intravilanul localității, fără moștenitor. Art. 26 din Legea nr. 18/1991 _____	158
96.	Bunuri dobândite de unitatea administrativ-teritorială. Momentul dobândirii. Calitate procesuală pasivă. Coproprietar al unui imobil din masa succesorală. Caracterul necontencios al procedurii succesorale notariale. Art. 75 din Legea nr. 36/1995 _____	159

97.	Uzucapiune. Bun fără stăpân. Distincție față de vacanța succesorală. Bun din domeniul privat al unității administrativ-teritoriale _____	163
98.	Uzucapiune. Bun fără stăpân. Prezumția de vacanță succesorală _____	164
99.	Uzucapiune. Bun dobândit de unitatea administrativ-teritorială. Dispoziții speciale privind cererile formulate de cultele religioase __	166
100.	Uzucapiune. Accesiune. Bunuri fără stăpân. Calitate procesuală pasivă. Sarcina probei. Art. 4 din Legea nr. 213/1998 _____	168
101.	Dobândirea bunurilor de către stat pe cale succesorală și transmiterea lor ulterioară în favoarea unității administrativ-teritoriale _____	170
102.	Caracterul special al normei cuprinse în art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată _____	173
Capitolul al IV-lea. Răspunderea statului pentru pasivul succesiunii _____		178
103.	Sucesiune vacantă. Plata cheltuielilor de întreținere restante. Calitate procesuală pasivă __	178
Capitolul al V-lea. Inexistența dreptului de opțiune al statului _____		180
104.	Uzucapiune. Succesiune vacantă. Inexistența unui drept de opțiune al statului _____	180
TITLUL AL III-LEA. MOȘTENIREA TESTAMENTARĂ __		182
Capitolul I. Reguli generale cu privire la moștenirea testamentară _____		182
<i>Secțiunea 1. Condițiile de valabilitate a testamentului _____</i>		<i>182</i>
§ 1. Condiții de fond _____		182
105.	Lipsa discernământului. Concludența probei prin expertiza medico-legală psihiatrică. Notarul public nu atestă starea sănătății testatorului _____	182
106.	Răsturnarea prezumției existenței discernământului. Expertiză medico-legală psihiatrică. Aprecierea depozitiilor martorilor. Nulitate relativă _____	184
107.	Testament. Semnătură aparținând testatorului. Expertiza grafoscopică. Lipsa discernământului.	

	Respingerea probei cu expertiza medico-legală psihiatrică. Inexistența unor acte medicale _____	185
108.	Testament autentic. Lipsa discernământului testatorului. Sancțiune. Sarcina probei _____	191
109.	Testament olograf. Lipsa cauzei întemeiate pe lipsa de discernământ. Sugestie. Captație. Izolarea testatorului de rude. Sesizări la autoritățile publice _____	193
	§ 2. Condiții de formă _____	196
110.	Testament conjunctiv. Nulitate _____	196
	<i>Secțiunea a 2-a. Diferite feluri de testamente _____</i>	<i>197</i>
111.	Testament olograf scris pe hârtie copiativă. Semnătură executată în original. Valabilitate. Legat cu sarcina înhumării. Revocare _____	197
	<i>Doctrină publicată în revistele de specialitate _____</i>	<i>199</i>
112.	Acte juridice <i>mortis causa</i> întocmite ori atestare de către avocat _____	199
	Capitolul al II-lea. Regimul juridic al principalelor dispoziții testamentare _____	201
113.	Legat universal. Testament olograf. Dispoziție ca legatarul să dispună și de obiectele neprevăzute în testament _____	201
114.	Legat universal în favoarea promitenților-cumpă- rători. Anteccontract de vânzare-cumpărare. Moștenitor rezervatar. Cerere de pronunțare a unei hotărâri care să țină loc de act autentic de vânzare-cumpărare. Interes _____	202
115.	Legat cu titlu particular. Dispoziție testamentară având ca obiect „întregul meu drept de concesiune”, cu construcțiile aflate pe el. Interpretare. Valoarea juridică a certificatului de moștenitor _____	205
116.	Legat cu titlu particular. Lipsa forței probante în privința dreptului de proprietate _____	206
117.	Testament. Imposibilitatea analizării valabilității acestuia pe cale incidentală _____	207
118.	Acțiune în anularea testamentului. Lezarea dreptului de proprietate al reclamantului. Nulitate relativă. Prescripție _____	208

119.	Testament autentic. Revocare voluntară. Nerelevanța ascunderii de către defunct _____	210
120.	Revocare judecătorească. Legat cu sarcină. Revocare pentru neexecutarea sarcinii. Momentul de la care curge termenul de prescripție. Sarcina probei _____	210
121.	Legat. Încălcarea rezervei succesoriale. Reducțiune. Sancțiune specifică. Lipsa discernământului. Nulitate relativă. Prescripție _____	212
<i>Doctrină și jurisprudență publicate în revistele de specialitate _____</i>		<i>214</i>
122.	Regula indivizibilității opțiunii succesoriale. Dreptul de opțiune al succesibilului chemat la moștenire în dubla calitate de moștenitor legal și testamentar. Calitate procesuală activă pentru a cere împărțeala moștenirii _____	214
123.	Împărțeala moștenirii cerută de un legatar cu titlu particular. Condiții de admisibilitate _____	214
124.	Sucesiune. Legat singular. Prestațiuni periodice. Exigibilitate. Neexecutare la timp. Daune-interese. Cerere. Admisibilitate _____	215
125.	Testament recunoscut de moștenitorul legal. Nulitate relativă. Efectele recunoașterii _____	216
126.	Testament. Consimțământ. Viciu. Captație și sugestie. Legat de uzufruct al întregii moșteniri. Calificare _____	217
127.	Testament. Consimțământ. Viciu. Captație și sugestie _____	218
128.	Legat de uzufruct al întregii moșteniri. Calificare _____	219
129.	Drept de succesiune. Testament. Legat cu titlu particular. Promisiune de vânzare-cumpărare cu privire la bunul ce făcea obiectul legatului particular. Consecințe _____	219
130.	Drept de succesiune. Testament autentic identic cu unul ulterior olograf. Revocarea expresă a primului. Consecințe cu privire la cel de-al doilea _____	220

Capitolul al III-lea. Limitele dreptului de dispoziție asupra moștenirii	221
<i>Secțiunea 1. Oprirea pactelor asupra unei succesiuni viitoare</i>	<i>221</i>
131. Pact asupra unei succesiuni viitoare. Inexistență. Înstrăinarea bunului aflat în coproprietate cu o rudă, fără alte mențiuni	221
132. Ajutor financiar în vederea cumpărării apartamentului în baza Legii nr. 85/1992. Promisiunea că, după deces, bunul va deveni proprietatea celui care a achitat în realitate prețul	222
<i>Secțiunea a 2-a. Oprirea substituțiilor fideicomisare</i>	<i>225</i>
133. Substituție fideicomisară. Substituție vulgară. Distincție. Repunere în termen în baza Legii nr. 10/2001	225
<i>Jurisprudență publicată în revistele de specialitate</i>	<i>229</i>
134. Testament. Legate particulare. Substituție fideicomisară în favoarea reclamantei. Nulitate. Legat particular în favoarea părâtului. Valabilitate. Exheredare indirectă a rezervatarilor	229
<i>Secțiunea a 3-a. Oprirea liberalităților care încalcă rezerva succesorală</i>	<i>230</i>
135. Testament. Nulitate. Captație. Aversiunea defunctei față de unul din moștenitori din cauza conflictelor dintre ei. Neacceptarea calității de moștenitor testamentar, în condițiile solicitării constatării nulității testamentului. Culegerea succesiunii ca moștenitor rezervatar. Reducțiunea liberalităților excesive. Modalitate de calcul. Bun dobândit de stat fără titlu. Partaj	230
136. Rezerva succesorală. Stabilire în funcție de numărul moștenitorilor care au invocat-o, exercitând calea de atac. Nulitate certificat de moștenitor. Necitarea potențialilor moștenitori la domiciliile legale. Nulitatea testamentului. Distincție față de reducere	245
137. Reducțiunea liberalităților excesive. Donație deghizată. Incidența art. 845 C. civ. Bun dobândit în timpul căsătoriei. Imposibilitatea aplicării prezumției	

	numai în raport cu unul dintre soți. Modalități de calcul al rezervei _____	251
138.	Donație. Reducțiune. Raport, care funcționează numai între soțul supraviețuitor și descendenți. Caracterul mai favorabil al raportului. Data evaluării imobilului raportat în natură _____	259
139.	Înzestrare făcută la căsătorie. Obligație de raport. Dovada donației prin prezumții întemeiate pe mențiunile din registrul agricol _____	261
140.	Înzestrarea făcută la căsătorie. Obligație de raport. Condiția dovedirii donației. Teren cu privire la care s-a reconstituit dreptul de proprietate _____	263
141.	Donație. Obligația legală de a nu deține o a doua locuință. Lipsa caracterului fictiv. Testament întocmit anterior cu privire la același bun _____	263
	<i>Doctrină și jurisprudență publicate în revistele de specialitate</i> _____	269
142.	Succesiune. Cotitate disponibilă. Rezervă. Calcul. Donațiuni cu sarcini _____	269
143.	Necesitatea evaluării tuturor bunurilor din patrimoniul succesoral _____	270
144.	Legea nr. 10/2001. Moștenire testamentară. Cerere de restituire în natură a unui imobil, formulată în baza art. 4 alin. (3) din Legea nr. 10/2001 de către persoane care nu beneficiază de rezerva succesorală _____	270
145.	Cazuri de reglementare expresă a dreptului de retenție în Codul civil român din 1864. Bun imobil supus raportului în natură. Incidența regulii generale în cazul bunului mobil _____	271
146.	Discuții referitoare la cota succesorală a soțului supraviețuitor în unele situații speciale _____	271
	Capitolul al IV-lea. Eliberarea certificatului de moștenitor _____	273
147.	Dovada calității de moștenitor. Valoarea juridică a testamentului. Dreptul de opțiune între moștenirea legală și testamentară. Caracterul irevocabil al alegerii _____	273

148.	Testament. Dovada vocației la succesiune. Dovada calității de moștenitor. Necesitatea emiterii unui certificat de moștenitor _____	275
149.	Legat cu titlu particular. Certificat de moștenire eliberat exclusiv în favoarea moștenitorului rezervatar. Acțiune în constatarea nulității certificatului de moștenitor și obligarea notarului public de a emite un nou certificat ____	276
Index	_____	279